

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA 16 STRANÁCH.

Predplatná cena :

Na celý rok — — — — 2 zl. — kr.
Na pol roka — — — — 1 „ — „
Na štvrt roka — — — — „ 60 „
Jednotlivé číslo 4 kr.

Zodpovedný redaktor :

Dr. JOZEF JANDA.

Redakcia a vydavateľstvo : Budapest,
VIII. ker., Józsefkörút 35.

sem sa majú posielat predplatky, jako i dopisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie. Cena jedneho 5 stĺpcového malého riadku je 10 kr. Rukopisy sa naspák nedávajú.

Chlieb náš vzdajší daj nám ones!

S úprimnou dôverou prosíme priateľov našich zásad, aby naše noviny s apoštolskou horlivosťou rozširovali, pretože semeno našich vznešených úmyslov len tak budeme môcť rozsiať široko a sebe budúcnosť zabezpečiť.

Naše Golgoty.

olgota je to miesto, na ktorom stál kríž Krista Pána. Tu na tomto vrchu trpel Spasiteľ tie najväčšie muky, ktoré sa opísať nedajú. Údy rozervané hrebíkmi, hlava obťažaná trňovou korunou, celé telo sťa posiate ranami; opustený od každého, matku svoju v tej najväčšej bolesti vidí, a nemôže jej pomôcť; musí strpeť aj tie najstrašnejšie posmievania: lebo chce vyprázdniť celkom, až do dna ten kalich trpký, ktorý mu Otiec dal; a preto trpí, trpí spokojne, ba ešte sa modlí za nepriateľov svojich.

Toto miesto, na ktorom dokonal Ježiš Kristus Spasiteľ sveta život svoj, by najlepšie vedelo povedať, koľko on trpel. Tie skaly neurodné medzi ktorými bol kríž, by plakaly a vzdychaly, keby mali srdcia. Lebo toto miesto je so samými skalami pokryté; nič sa tam neurodí, jako by večná kliatba na ňom bola. Oplakané je slzami bohabojných žien, vzlaštne ale Panny Marie a tých putníckov, ktorí ho navštevujú. Len jedno je na celom svete; a toto jedno nám predstavuje všetko to, čo pre naše spasenie Kristus Pán podstúpil.

A predsa nie! Mnoho je tých Golgot všade; jejich číslo je skoro nekonečné: kdekoľvek sa obrátiš, všade ich najdeš u ľudu nášho. Tak sa ti zdá, akoby ten ľud, len po Golgotách musel chodiť, trápiť sa a nariekať, až konečne opustený od každého vypustí ducha svojho. Prečo? Snáď sa previnil? Nie! „Ľud ten je dobrý, pracovitý, pobožný a bohabojný“ — vravia mnohí. Prečo teda trpí? Prečo musí oplakávať skoro každý krok svoj? Preto, že je dobrý? Možno že preto, aby neskôr tým istejšie zvíťazil.

Že skutočnosť ho všade len s Golgotami obohatila, vidíme v živote. Pozrite, ako sa trápi ten roľník na skalnatých roličkách svojich! Včas rano stane; vzdychne si k Pánu Bohu, ide do poľa, a pracuje celý deň. Nejednen ráz si utre pot s tváre, nejednen ráz si vzdychne, nejednen ráz zaplače, keď vidí, že zo svojej práce

nebude môcť vyžiť. Tá rolička je neúrodná; on sa ťažko trápi: a mnoho ráz ani semä nedostane nazpäť. Jako vychová svoje dietky cez zimu? Či ich nebude prenasledovať hlad? Či im nepopredajú to, čo Pán Boh požehnal? — takéto a podobné otázky sa mu tisnú do predku. A on chudák si nemôže pomôcť. Polieva tú skalnatú pôdu slzami svojimi; kľakne si a modlí sa k Pánu Bohu prosiac o požehnanie: ale inšej pomoci nemá. Za Golgotu posväť tú zem so svojimi trpkosťami, ktorá sťa by kliatbou bola obťažaná, predsa mu len nevynahradí jeho prácu. A keď je aj úrodnejší rok; keď tie naše Golgoty jako by ztratili opustenosť svoju, začnú kvitnúť a aké také lepšie ovocie prinášať; čo je z toho všetkého? Ide to dolu vodou, nemá ceny; nemôže si roľník istý groš shromaždiť, s ktorým by si pomôcť mohol. On chodí po Golgotách; jeho dietky budú ešte po strašnejších chodiť: jestli nás Boh nevyslobodí z tohoto trápenia.

Nuž s tymito Golgotami sa stretnete skoro všade na Horniakoch našich. Ľud ich posväcuje trápením svojim, a hodné sú toho, aby sme si vždycky vzdychli, keď ideme okolo nich k Bohu: „Bože žehnaj ľudu nášmu, aby jeho Golgoty sa obrátili s pracovitosťou jeho na úrodnejšie miesta.“

A nielen roľníci majú svoje Golgoty, po ktorých kráčať musejú, lež aj remeselnická trieda. O v tejto najviac vidíte, jak často musí zapasíť s biedou a polievať skalnaté cesty života svojeho s horkými slzami. Bože! jako zničili túto milú, samostatnú a bohatú triedu! Nič nemá, iba biedu a chudobu; opustená je od každého a prenasledovaná; nikto sa v opravdivom smysle slova nechce zaujať za ňu. Mestá naše sa obracajú na veľkomestké panoramy, v ktorých vidíš sklep o sklep so všetkým naplnený a nádherne ozdobený. Dielne remeselníkov sa tratia, bývajú zaviazané, nikto ich nechce navštevovať. Prečo? Lebo lacnej dostane všetko vo sklepe; tam je to lepšie, predáva to syn vyvoleného národa. Svobodu

mu dali takú, že môže čokoľvek predávať. Jeho život sa obracia na raj; požíva každú chvíľu; zaje si mäkkého koláča, dobrej kávy; a na ranajky, o desiatej guľáš, o dvanástej výborný obed: tak sa má, ako by bol vraji — podľa niektorých bruchopasníkov. Deti jeho sa krásne nosia, do škôl chodia, zostanú z nich cvičení ľudia; všade len blahobyť sa otvára pre nich. A náš remeselník? Ten nemá na ranajky nikdy ani suchého chleba a trochu páleného; na obed trochu zasmaženej polievky a neomaštenej kapusty, a na večer snáď kúsok chleba a posolený zemiak. Jeho život je nie raj, lež opravdivá Golgota. Môže byť aj ten najumelejší, neni vstave, keď chudobno začne, začnúť zápas s tými boháčmi, ktorí len s peniazmi, a nie s rukami robia; a takto na vnivoč výnde. Po Golgotách strašných chodí naša remeselnícka trieda; preto lebo židovstvo má neobmedzenú moc v kupectve, a žiadne hranice nebránia remeselníka proti nemu. *Šliape nohami vláda terajšia kresťanskú vieru, smer pohanský rozprestiera, nič nedbá, keď aj všetci remeselníci na vnivoč prindú: lebo nemá lásky kresťanskej, ktorá by ju povzbudila, aby obrátila chudobnejšieho a biednejšieho proti bohatšiemu a bezočivému.* Len jedine jej máme čo ďakovať, že chodíme po Golgotách skalnatých. Ona je príčinou toho, že neznajbohovia majú raj: a my nosíme kríž na sebe. Ona sa smeje nad tým, keď my padáme pod ťažkosťou kríža nášho, a nepotresce toho, ktorý Krista strieľa v židovskej bezočivosti. Naše Golgoty ju nič netrapia; nech sa množia: veď raj majú všetci židia a jej podporovatelia!

A aby bolo všetko dokonale, aj tí páni veľkí, ktorí sa chlabia s tým, že nepotrebujú náboženstva, chodia ne jeden ráz po Golgotách strašných. Trápia sa vnútorne, lebo nesmia ustá otvoríť; hryzie ich svedomie, lebo proti presvedčeniu svojemu musia činiť; Boh ich tresce, lebo nemajú požehnanie na ničom, bár aj v nádherných šatách chodia a radi sa zabavujú. Odhodili od seba kríž, potupili náboženstvo, znevážili vieru: teraz však sú nespoľahliví. Pichajú ich tie kamene, po ktorých musia chodiť; ne jeden ráz vzdychy trpkosti sadnú na perny jejich, lebo bôľ duševný cítia;

sladkosť rozkoší a zábav nič nestojí, lebo duch jejich je otrávený. Golgoty stoja pred nami a či chcujú či nechcujú, musia po nich kráčať.

Luď náš veru tak vyziera, akoby na kríži visel, a Golgoty tie oplakával, po ktorých toľko chodíť musel. Pod ním stoja protivníci, ktorí sa mu posmieľajú. Tie skaly by zaplakaly, ktoré sú pod ním; len protivníci jeho nemajú sľutovania. Títo kričia neprestajne ešte aj teraz: „Ukrižuj ho, ukrižuj ho.“ Ano ukrižujte tých, ktorí ešte chodia po Golgotách našich, lebo toto vás trápi; Ukrižujte každého čestného občana: zničte roľníka, remeselníka a úradníka katolíckeho spolu, aby ste mohli aj ten kríž zničiť, na ktorý ste ich pribili.

Lenže rozpomeňte sa na to, že kríž bude znakom víťazstva na veky. On bude naše Golgoty ozdobovať; a vy keď aj rajske rozkoše požívať budete a ho opovrhnete, predsa sa ho uvidíte s očiami vašimi čo znak trestu kedysi!

Luď náš pojde po Golgotách aj ďalej, a znak kríža ho spasí; raj mu odobratý sa navráti, ale len tak, keď aj tí, čo opovrhli kríž, pod ním kľačajú budú a o milosť prosia!

Ján Zilinský.

POLITICKÉ CHÝRY.

Sústredná pisáreň ľudovej strany nenachádza sa už od 3. mája tam, kde predtým bola; kto by jej chcel písať, pod týmto nápisom to musí činiť: *A néppárt országos központi irodája Bpest, VIII. Józsefkörút 35. (I. em. 2. ajtó).*

Anarchisti necheú dať pokoj. V mestách; Kairo, Alexandria a Londýn na stopu prišli tomu, že anarchisti boli odhodlaní útok učiniť na život nemeckého cisára na ceste do svätej zeme. Tí anarchisti, ktorí pumy robili k tomuto cieľu, sú už pochytení. Anarchisti tedy nemajú a nedajú pokoj. Zatiaľ to nebude v poriadku, zakaľ nevyznačia dajaký ostrov, kam všetkých anarchistov popracú, ktorí verejne hlásajú tie podvratné zásady. Tam na tom ostrove odialení od pokojných a bohabojných ľudí nech by si založili štát dľa chuti a najlepšej vôle svojej.

Politická volba. Počiatkom budúceho roku bude volba na stoličných výborníkov. A práve preto už teraz treba prípravy činiť a chystať sa k nej. Od stoličných výborníkov veľa závisí; od nich závisia stoličné farchy, od nich závisia volební predsedovia.

A veď toto sú veľmi vážne veci, ktoré treba všímať si. Chystajme sa tedy k stoličným volbám; hľadajme súcich a hodných kandidátov už teraz; liberálov si nevšímajme, na ich sluby nič nedajme, keby sa bárs i jako hrom tkli v prsá, že sú oni dobrí katolíci. Neverme im to, iba keď by sme videli, že chodia do kostola, že pôst zachovávajú, že pristupujú ku spovedníci. Takýchto treba voliť, lebo takíto majú svedomie, takíto čo sľúbia, to i vykonajú. Nevoľme si súradíkov, ktorí od štátu alebo od stolice závisia, lebo títo tak tancujú, jako im vrchnosť huduje. Ani takých si nevoľme, ktorí na liberálov už hlasovali. Voľme si radšej poriadnych remeselníkov a gazdov zbožných a trizlivých. Treba spoludržať; budme ku všetkým fglom profikaným prichystaní; keď ale spolu budeme držať, liberálne figle márne budú.

Antisemitické pohyby v Poľsku. Z Lembergu píšu, že tam v poslednom čase zas povstali sedliaci proti židom. Kosami, motykami a palicami idú na židov, z ktorých desať zabili. V tej zpráve, z ktorej sme sa toto dozvedeli nebolo naznačené, čo je príčinou tejto ukrutnej rozhorčenosti sedliakov. V Poľsku, jako vieme, už i predtým byly také proti židom namerené pohyby, ktoré ale dočasne podarilo sa násilne utlačiť.

Na ostrove Krete je už poriadok. Veľmi ostro písaný prípis veľmoci osožil. Sultán ani nedočkal návštevu nemeckého cisára, lež rozkázal, aby sa turecké vojsko čím skorej schystalo a ostrov Kretu opustilo. Štyroch generálov poslal na ostrov, aby ten plán previedli. Keby sultán nebol privolil k prípisu veľmoci, už by bola patalia vypukla na ostrove. Anglický admirál už mal prichystané 4500 vojakov, ktorí by boli bojovali proti Turkom. Sultán tedy vyhral vojnu proti Grékom, preto ale prehral a ztratil ostrov Kretu. Odvčulka Angicko, Rusko, Taliansko a Francúzsko budú tam vladáriť dočasne. Turek žiada, aby sa mu ponechaly aspoň tri zámky ači pevnosti, ale ani toto mu nebolo dopriano. O správcovi Krety je teraz ticho, väčšina obyvateľstva žiada dostať sa pod ochranu Grécka, ostatní Kretšania ale samostatnými sa chcú stať. Nech sa tam stane, čo chce, toľko vieme, že zamedzená je cesta takému prelievanu krve, jaké sa tam tak často opätovalo následkom fanatismu Turkov.

Gróf Albert Apponyi, vodca národnej strany v meste Jászberény zkladal počet 16. okt. Ostro napadol šafárenie liberálnej vlády. Zaoberal sa i so záležitosťami vyrovnania. Povedal, že kvótu nenie možno zdvihnúť. V snemovom boji aj národní vyslanci budú. Pri kat. autonomii hlavnou vecou je neodvislosť katolickej cirkve. Potom nasledoval bankett. Apponyi vyniesol zdravicu na kráľa, pod ktorou všetci prítomní stáli, koniec zdravice takto znel: Zadrž nám nebo nášho kráľa a dopraj, aby sa dostal jeden lúč svetla do jeho ducha, aby videl opravdivé položenie svojho národa, lebo len toto mu chybuje, aby mu pomohol.

Už samým liberálom je to priveľa. Gr. a dr. Albert Apponyi pred týždňom počet zkladal v Jászberénye. Z tejto príležitosti hrozne ho napadol tamajší liberálny týždenník. Hanu kydal ešte aj na jeho rodinné okolnosti a na jeho domácnosť tak, že i samému Bánffyemu sa to zdálo byť primoc a rozkázal liberálnemu denníku „Magyar Ujság“, aby dobre a kapitálne vyplatil bez peňazí ten liberálny jász-

berényszky týždenník, že tak ohavne sa choval proti šlachetnému vodcovi národnej strany. My ale pýtame sa, koľkokrát špincú liberálne časopisy na nás, na kresťanstvo? Nás ale doposiaľ aspoň, kto zastal? A veď i nás neráz tak napádaly, osočovaly liberálne časopisy, že i samým liberálom mohlo to byť už priveľa.

Položenie Armenov v Malej Asii pod tureckým panovaním nenie isté. Turci už vefa krát prelievali tam kresťanskú krv; ruský cár teraz radil sa s tajným radcom a carihradským veľposlom, Sinovievom, ako by mohol pomôcť tamajším kresťanom a cestu zamedziť raz na vždy prelievanu kresťanskej krve. Jako vidíme, ruský cár predsa len stojí o to, aby pod tureckým panovaním nachádzajúci sa kresťania neboli ustavične v nebezpečenstve vystavení svevoľnému fanatizmu Turkov. Keby všetky kresťanské veľmoci tak hľadely na záujmy kresťanstva, vtedy by rýchlejšim krokom rozširovala sa ono medzi pohanní.

Chinský cisár ešte vždy je nemocný; nikto ho nevidel od tej doby, čo ho prinútili zaďakovať, len tí najbližší pribudzní. Knieža Kimg usiloval sa uspokojiť anglického vyslanca čo sa zdravia cisára týče.

Krajinský snem.

Snemovňa vyslancov.

Zasadnutie 14. okt.

O 12. hodine bolo zahájené zasadnutie Deziderom Szilágyi. Toto zasadnutie veľmi krátke bolo. Vyslanci len k tomu cieľu sa sišli, aby rozhodnuli v záležitosti denného poriadku. Predseda sdělil snemovní, že jeho veličenstvo skrze Bánffyho vďačne prijal blahoželanie vyslancov z príležitosti menín a srdečné vďaky vyslovil. Oznamil dvoch nových liberálnych vyslancov (Výkriky: Čo stála ich volba?) Minister Lukáč predostrel zákonný návrh idemnitný, potom o dočasnóm sriadení dôchodkov obiec z potravných dáň. Aj Wlassics sa ohlásil a zadal zákonný návrh o z-okrytí útrat spojených so štátnymi školami. Ministerpredseda Bánffy navrhoval, aby sa zvolil krajinský výbor k zvecneniu pamiatky kráľovnej Alžbety; a tak snemoveň z lona svojho vraj nech zvolí 12 vyslancov, spolu nech sa osloví snemoveň veľmožov, aby tiež poslala šest členov do tohože výboru. Vláda postará sa o to, aby týchto 18 členov vymenované bolo. Tento výbor každý rok podá potrebné zprávy snemu krajinskému. Vyslanci prijali, čo predseda navrhol. Zasadnutie koniec vzalo o 12. hodine a 20. minútách.

Zasadnutie 15. okt.

Predsedom bol Lang. Čo rečník napísaný bol August Pulsky, ktorého veľmi nerádi majú vyslanci. Pulsky zastupoval Hegdúsa, k čomu len od Kolomana Széll, predsedu to odboru financií bol poverený. Čo nebolo v poriadku a tak príležitosť skytlo k neprijemnej dohode. Jednanie odboru financií veľmi ostro napadol Géza Polónyi. Snemový odbor financií

vraj veľmi chytrý bol hotový s pojednávaním idemnitného návrhu zákonného. L'avičiacki členovia tohoto snemového odboru nemohli sa ustanoviť na tom pojednávaní, pretože neboli za včasu uvedomení o veci. Na konci reči navrhol, aby ten zákonný návrh znovu bol poslaný k snemovému odboru financií, a aby sa on tam znovu pojednával tak, ako sa patrí. Gusto Pulszky zastával mamelucké šafárenie. L'avičiaci ustavične ho mýlili v reči rozličnými výkrikami. Celé l'avičiactvo usilovne opätovovalo, že nemá právo miesto Hegedúša rečníť. Mikulaš Bartha mu do očí povedal, že v snemovni vyslancov nikto nenie z'edavý na reč Pulszkyho. Sám predseda snemového odboru financií Széll považoval za potrebné ospravedlniť zastupovanie Hegedúša, ale herský l'avičiak Ferdinand Horánsky vyvrátil všetko kapitálne, čo Széll povedal. Na konci dohady predseda takým spôsobom spravil koniec námietkam, že sa opýtal snemovne, či prijme to, čo Pulszky navrhoval. Liberálna väčšina hej povedala. Lenže Polónyi navrhol, aby sa zákonný návrh idemnitný nez'at' poslel k odboru. Dvadsať vyslancov žiadalo, aby sa na návrh Polónyiho dfa mena hlasovalo. Liberál Pavel Szöcs žiadal vedieť, ktorí žiadajú menovité hlasovanie. Nadtýmto zas povstala rozhorčená dohada. Konečne hlasovanie odložilo sa na pondelok.

Zasadnutie 17. okt.

Hlasovať sa malo na návrh Polónyiho. Hneď pri uhodnovení zápisnice vzala počiatok malá dohada. Samo sebou sa rozumie, že keď prišiel rad na hlasovanie, liberálna väčšina, ktorá je povolaná vo všetkom a vždy vyhoveť žiadosti vlády, bez zmeny prijala zápisnicu. Prevládali ste pravdu! zneli výkriky l'avičiakov. Polónyi ďalej napádal vládu pre idemnitný zákonný návrh. Na konci l'avičiakmi živo schvaľovanej reči odporúčal, aby sa ten zákonný návrh nepojednával, lež k triedam poslal. Člen národnej strany Julo Gullner krátko ale veľmi vtípno ostrú reč držal proti vláde tak, že celkom do ohňa doniesol l'avičiakov. Už treba vraj por adok spraviť s tým rozmerom šafárenia, ktorý nepozná zákon ani dané slovo lež len to, čo sebeckosť žiada. Národná strana nebojuje proti vyrovnaniu, ale proti Bánffyemu. Koloman Tisza (Hoch, hoch!) osvedčil, že on nikomu nesľúbil zvýšenie kvóty. Hlavný liberál barón Bánffy neprivilil k tomu, aby zákonný návrh idemnitný ku triedam sa poslal. L'avičiactvo vraj môže robiť obštrukciu a prekaziť riadne pojednávanie, on ale vo všetkom bude vedieť, čo má činiť.

Zasadnutie 18. októbra.

Pod predsedom Kolomanom Kardošom, ktorého v tomto novom úrade zvučným éljenovaním privítali mameluci, prvým predmetom bolo menovité hlasovanie na návrh Polónyiho. Proti Polónyimu hlasovalo 131 vyslancov, pri ňom 48. Predseda navrhoval, aby sa v sobotu pojednával idemnitný zákonný návrh, dfa ktorého by mala mať povolené vláda počiatkom budúceho roku dfa starého rozpočtu š'afárit. Ján Molnár ostro napadol Bánffyho, že potajomne sa radí s Viedňou. L'udová strana nechce obštrukciu, lenže tým viac ju podporuje Bánffy, ktorý už od dlhého času činiť podporuje Bánffy, ktorý už od dlhého času činiť prípravu k vyrovnaniu, a ešte i dnes je len na počiatku. Kortešpolitiku liberálov len zatracovať musí. Neprijal denný poriadok. Gr. a dr. Albert Apponyi tiež vyslovil svoju nedôveru. Denný poriadok nemôže prijať. Vláda nebola úprimná. Rakúsky snem vie, na

čo hlasuje, uhorský ale nevie. On nenie priateľom obštrukcie, to ale nemôže dopustiť, aby vláda prišla k prostriedkom, ktorými ťažko môže podkopať obecné právo krajiny. On chce čisto vidieť, čo zamýšľa vláda činiť. Idemnitný zákonný návrh neprijal. Minister financií Lukáč darmo sa usiloval ospravedlniť pokračovanie a jednanie vlády. Herský l'udák Anton Mócsy ostro a vtípne napádal jednanie vlády, z mameluckých novín dokázal, že v Uhorsku s kvótou nikto nenie na čistom. Na Idemnitný návrh zákonný vzťahujúci sa denný poriadok neprijal.

Zasadnutie 19. októbra.

Julo Szinay neodvisliacky vyslanec rečnil proti vláde, ktoru by bolo treba pod obžalobu dať. Snem pre vládu musí zaháľať. Ponevác nemá ani tej najmenšej dôvery k vláde, nemôže prijať denný poriadok. Fraňo Kossuth zazlieva, že pri pojednávaní tohoto denného poriadku ministerpredseda je vždy vzdialený. Nad tým sa nikto nemôže čudovať, že vláda žiadnej dôvery nenachádza u l'avičiactva. Vláda nešetří ani tie najsvätejšie vidiny neodvisliakov. L'avičiaci nechcú z'astaviť stroj, ale len to žiada, aby strojníkom iný bol. Nežiada, aby sa idemnitný zákonný návrh pojednával. — L'udevit Holló spomenul, že v Rakúsku chcú vyrovnanie prijať len tak, jestli kvóta značne sa zvýši. Vláda v Uhorsku nemá smelosti rovno povedať, že nezvýši kvótu. Bánffy len k tomu mal smelosť, aby sa postavil naproti obecnej mienke krajiny. (Zvučné schvaľovanie). Lenže aj l'avičiactvo bude mať smelosť postaviť sa proti Bánffymu. Keď Bánffy nechce previesť samostatné colné územie, nech z'adakuje. Národný vyslanec Blaškovič povedal, že Bánffyho tak hrozne nenávidia pre jeho ukrutné násilensvá, jako ešte nikoho pred ním. Vláda a l'špáni na hor sa učupia, na dol ale tyransky sa chovajú. Po krátkej interpellácii, v ktorej žiadal Julo Endrey čím skoršie pomaďarčenie mien obcí, nasledovala odpoveď ministra Percela, ktorú i Saksi vzali v známosť.

Spirágov katechismus.

Rakúsky professor náboženstva vypracoval výborné dielo pod nápisom „L'udový katechismus.“ Tento katechismus preložil do maďarskej reči Adjutus Secundus professor náboženstva v Salmáre. Cena tohoto preloženého diela je 4 zl. 50 kr. (E iam erga sicra). Vrele ho odporúčame, lebo je ono také výborné, jako to pôvodné nemecké dielo. Dal by Boh, aby čím skoraj aj v slovenskej reči uzrelo svetlo toto dielo, ktoré o tých najťažších otázkach náboženstva veľmi výborne je v stave poučiť l'ud. Zakiaľ nevýnde ten preklad z tlače, aspoň z tohoto maďarského prekladu nech katechetisujú ctení duchovní, na ktorých veriaci slovenského jazyka sú sverení. Je on taký, že páru nemal doposiaľ. Len to si prajeme, aby sa toto dielo l'udu dostalo do ruky, lebo vtedy dobre to bude vyzerat u nás. Nenie tej otázky a záležitosti, o ktorej by nebolo poučenie v tejto knihe viac 100 strán obsahujúcej. Odporúčame toto dielo aj ct. p. učiteľom, ktorí na mnohých miestach, zvlášte na fiialkach povolani sú zastupovať miesto katechetu.

Ján Skálev,
učiteľ na pokoji.

Závèrečné pojednávanie pre pánslavské búrenie v Ružomberku.

Bolo to dňa 17. juli b. r., mládež ružomerská v hore Hrabová mala lesnú zábavu. Zábavka dobre vypadla a že trochu rozkúrazení domov išli, nedá sa tajiť, veď krčmár Čavoja bol tam, ten im i rozum osvietil, i jazyk rozviazal. Na ceste k ukráteniu času, — veď z pohrebu i tak neišli, začali si spievať, pravda, jako vedeli, slovensky. Nato vylúčilo sa z nich niekoľko mladých ľudí, ktorí začali maďarsky rutiť, a tých slovenski spievacich mílili. — Slovo na slovo, reč na reč, škriepka medzi nimi postala, a následok bol, že tých maďarski spievaci tých druhých obžalovali, že búrili proti maďarskej národnosti. Sedria uzavrela vyšetovanie, štyroch z nich na tri dni zatvorila, jedného ale, ktorý sa Karol Š nobel menuje a z Čiech pochádza, aby neufrknul, od 4 augusta do 8 októbra, jako dňa závèrečného pojednávania, zatvoreného držala. — Pravda židovské noviny z tohto všetkého veliký Gezchres urobili. — Pri pojednávaní veľký počet obecnstva bol prítomný. Jedni chceli vidieť, jako pánslavov budú vešať, druhí zas, jako to pánslavi vyzierajú, dievčatá v kutiku učupenie pozeraly, čo sa s ich tanečníkmi porobí. Najťažšie svedectvo povedala jedna tamejšia slečna, vopred tej môžeme povedať, že budúce fašiangy pri bále perašin predávať bude. — Pri celom vyšetovaní najviac bolo počuť o psoch a mačkách, tak že človek mimovolne pozeral či z dakiaľ z diery myš nevybehne, aby bola kompania pohromade. Abcug maďar, abcug hymnus, nehanbite sa maďarsky spievať v Liptove, zo psa len pes bude, a z mačky mačka, otec by sa mu trikrát v hrobe obrátil, keby vedel jako sa mu jeho syn odrodil. Sama sedria vedela, že to jako pri majalesoch obyčajne býva, mládež sa podkurázila a že skorej pivo Čavojove v nich pobúrenie učinilo, nie ale, aby oni boli búrili proti maďarskej národnosti, ktorá tam ani nebola, štyroch z nich oslobodila, piateho ale Snobla na dva mesiace a 4 dni štátneho väzenia odsúdila, ponevác to už i tak odsedel, ho na slobodu prepustila.

My len našej mládeži môžeme radiť, aby nie abcug Maďar volali, veď tí sú tak ubiedeni, ako i my, lež nech volajú: abcug liberál, nech žije ľudová strana, a môžu byť istí, že napozatým žiaden pisár ich pri zábave turbovať nebude.

Niečo o novinkách.

Počiatkom tohoto mesiaca práve 4 roky minuly od toho času, jako náš „Krestan“ začal vychádzať. Ešte aj včilek sladko sa rozpamätáme, že pospolitý ľud jakú radosť cítil nad tým, že jeho dobrí priatelia duhovenstvo postarali sa o to, aby aj chudobný človek mohol novinky čítať, čo za našich časov je tak veľmi potrebné.

A nedá sa tajiť, že tam, kde „Krestana“ vo veľkom počte ľudia čítali, poučili sa behom 4 rokov o všelijakých užitočných veciach, a tak ja silne verim, že tam nášho „Krestana“ veľmi vďačne vidia. Ponevác ale ešte vždy na našich horných stranách mnoho je ľudí, čo tento časopis, a slovom žiadne kresťanského ducha noviny nečítajú, poviem vám, drahí bratia moji, že prečo máme novinky „Krestana“ čítať.

Časy sa menia, a my s nimi, hovorí naše slovenské porekadlo. Za starodávnych časov, zakiaľ nebolo železníc, telegrafov, telefonov a čo ja viem, ešte jakých fonov, a noviniek, ľudia nadovšetko od väčších miest oddialení, narodili sa, sostarali sa, ba aj zomreli, bez toho, žeby i najmenšieho sa boli dozvedeli, že čo sa stalo k. p. v susednej krajine, ba mnoho ráz ani to nevedeli, že čo sa stalo v susednom meste.

V počiatkových týchto pomeroch s meškavosťou slimáka a rozširovala sa aj tak zvaná zdelanosť a všestranná osveta. Ale bolo v tom čase aj dobrého asice to, že v tých časoch nemravnosť a bezbožnosť nezmáhala sa tak rýchlym krokom, jako sa Bohužiaľ zmáha za našich časov. Najhlavnejšia príčina zmáhajúcej sa nemravnosti a bezbožnosti je denná tlač, alebo tak zvané novinky. Novinky ale len vtedy sú príčina nemravnosti a bezbožnosti, jestli v nekresťanskom duchu sú písané. Naopak ale novinky kresťanské nielen že neni sú nebezpečné, ale sú až veľmi užitočné, a potrebné.

Že novinky v zlom duchu písané koľko zlého môžu urobiť, toho je dôkazom naša nešťastná krajina. U nás novinkárstvo je do cela v rukách židovských. Židia dobre vedia, že človek jaké noviny číta, obyčajne aj tak smýšľa. A preto vo svojich novinách potupujú všetko, čo je kresťanského. Či viete, že odkiaľže vzaly povod svoj tie nešťastné zákony, ktoré nedávno proti presvedčeniu a vôli celého kresťanstva na krajinu natisnuté byly? Nuž odkiaľže od inakiaľ, jako z tlače, t. j. z noviniek židovských! Keby týchto židovských žurnálov nebolo, ani polovic nemravnosti a bezbožnosti by nebolo, ale keď je už tá nemravnosť, jako dajaká nákazlivá nemoc rozšírená, nuž brániť sa musíme proti nej, aby aj nás nezachvátila, a to sa najlepšie stane skrze predplatenie a držanie a čítanie noviniek ducha kresťanského.

Novinky teda čítať, ale novinky kresťanské; je veľmi potrebné; ale nielen čítať ale aj take všemožne

rozširovať musíme. Kto za našich časov noviny židovské číta, ten z nich pomaly síce, ale istotne otravu vtiahne do seba. Kto ale kresťanské novinky číta, ten sa poučí z nich o všelijakých vážnych otázkach, a to v duchu kresťanskom. Že náš ľud v hmotnom ohľade zle si stojí, že je chudobný, že na mizinu vychádza, to sa len tomu má privlastňovať, že nič alebo len leda kedy číta. Takto to bolo dovčulku, na budúce to už nesmie byť tak. Veru všeobecný ponos je, že náš ľud slovenský nerád číta. A soznajme, je v tom aj čosi pravda. Kedykoľvek v zimný čas večer príhodi sa nám cez niektorú dedinku cestovať, srdco bolí človeka, keď vidí, že ani len v jednej chalupe sa nesvieti, že celá obec pohružená je v hlbokej tme. V celej obci len jeden dom je, kde sa svieti. V tomto dome horí kahanec na stole; okolo neho sedia občania; v ústach majú fajky a pred sebou flašu s pálenkou. Takto v dyme v smrade aj neskorá nočná hodina ich najde. Či viete, že ktorý dom je to? Je to pekelné miesto, ktoré sa menuje krčmou, kde diabel assenturuje svojich privržencom. Snáď čítajú tam dajaké knihy a noviny užitočné?

Oj nie. Oni tárajú, mnohokrát také nepekne, nestydaté reči tam hovoria, že ich citlivý človek ani počúvať nemôže bez toho, žeby mu krv do očí neskočila. Iní sa tam vadia, iní karty hrajú, peniaze marnia, z čoho mnohokrát bitky, ruvačky, ba aj mordárstvo pochádza. Kresťania, neni to hanba a potupa? Nuž či to aj na budúce tak má byť? Boh zachovaj! Či by to nebolo lepšie, keby ten gazda miesto toho že povedme, len 3 krajciare stroví v krčme na tú otravu, keby si kúpil do domu za 3 krajciare petroleumu, zapálil by lampa, a čítal by niečo užitočného z dajakej knižky alebo z novinek?

Jak pekné a chváľtebné by to bolo, keby otec, ktorý usilovne celý deň mozoľne pracuje, večer príde domov do cela unovaný, a jeho dietky berú nášeho „Kresťana“, aby ho rozveselily, a z novinek mu niečo prečítaly. Tam sa dočíta, že čo robia tí páni ablegáti v tom sneme; že čo je nového v susedných krajinách; jaká bola úroda inde a po celej krajine, aby sa vedel čoho držať, či má so zbožím čakať, alebo ho už hneď predať; tam sa dočíta, že jako má roľník svoje role obrábať, aby mu čím väčší úžitok priniesly; tam sa dočíta, že jaké sú jeho práva a povinnosti, a až mu jeho sv. vieru napádať budú, aby si ju brániť vedel. Toto všetko sa z nášeho „Kresťana“ dočíta. Keď teda naše novinky sú tak užitočné, neni dosť na tom, aby sme ich len sami čítali, ale aby sme pre nich aj predplatiteľov sbierali. Keď náš „Kresťan“ po prvý raz začal vychádzať, také oduševnenie bolo zaňho, že všade húfom naňho predplácali. Táto oduševnenosť veľmi upadla. Keď človek ide cez Rakúsko, vidí mnoho ráz, jako roľník keď poledňuje, v chládku pod stromom novinky číta. Bože, kedy-že aj naši roľníci tiež s takou radosťou pachtiať budú po čítaní!

Ale aj vidieť, že novinky čítajú, a preto židovi sa nijak oklamať nedajú, lebo žid len sprostých ľudí klame, menovite tých, ktoré novinky nikdy nečítajú. Poďme len na poštu, a opýtajme sa, že jakých noviniek najviac ide po pošte? Tam nám povedia, že židovských noviniek najviac chodí. Neni žida, ktorý by židovské noviny nečítal a na ne nepredplátil. Výsledky aj vidieť. Žid sa vie vynajst, lebo z novín zná beh sveta, kresťan ale je sprostý, nesbehli, lebo novinky svoje nečíta.

Jestli teda chceme, aby sa už raz aj kresťania zmáhali, nuž potrebné je, aby kresťanské novinky aj čítali, tak tiež aj predplátili. Ktorí sú zámožnejší, ti Bohu milý skutok urobia, jestli aj pre druhých od seba chudobnejších ľudí na naše novinky predplatia. Veď sú naše novinky „Kresťan“ najlacnejšie! Každý, týždeň na 16 stranách noviny dostane! Nuž ročíte len za 2 zl., či to neni lacno? Veru už lacnejšie nemôžu byť! Teda na ne predplácajme čím väčším počtom!

Priateľ ľudu.

Prosba.

Z toho, že už od mnohých týždňov nikto sa neponosoval na expediciu Kresťana, uzavieram to, čo som sľúbil, že koniec spravím všetkému neporiadku. A tak celkom pokojne môžu sa obrátiť k expedícii všetci tí, ktorí na Kresťana chcú predplatiť.

Prosím tedy všetkých tých, ktorí ešte nezaplátili, alebo predplatiť chcú, aby to čím skorej učinili, že by nebolo prekážky v expedovaní. Aj na to prosím ctených čitateľov Kresťana, aby získali čím viac predplatiteľov, lebo časopis tým je lepší, čím viac je predplatiteľov.

Aby ale človekovi čím skorej čím viac predplatiteľov podarilo sa získať, to nežiadam preto, abych bohatým sa stal, lež preto, abych Kresťana čím lepšie rozšíril, lebo však už som viac kráť povedal, že ani krajciar si nepodržím, lež bude-li jaký-taký choseň, to na ľudové ciele obrátim, čili do pokladnice ľudovej sústrednej pisárne sa to dostane.

Tým, ktorí mi titule a nápisy poslali, srdečne ďakujem, a tým udaným pánom som už poslal Kresťana na ukážku.

Znovu úctive a ponížene prosím priateľov dobrej veci, aby Kresťana čím horlivšie rozširovali. S úprimnou úctou

V Budapešti, 8. oktobra 1898.

Ján Molnár,
pápežský prälát, ľud. vyslanec.

Upozornenie.

Upozorňujeme a prosíme ctených čitateľov „Krestana,“ aby nesadli na lep bezočivým jednatelom a nedali si natisnúť taký kalendár, čo není ducha krestanského.

Ako vlani, tak i teraz vydáme

Veľký „Krestanský Kalendár ľudovej strany,“

ktorý je obsahu veľmi zaujímavého, aj čítania je v ňom veľa, tiež i obrazov je v ňom hodne. Tento kalendár musí sa dostať do každého domu veriaceho a neodvislého.

Cena jeho je 30 kr. O 1 týždeň vynesie z tlače.

K dostaniu je pod nápisom: **Ernest Walter, v Budapešti, Práter ulica číslo 44.**

Veľmi ho môžeme odporúčať velebným pánom duchovným a ct. pánom učiteľom, aby ten kalendár rozširovali a skrze to i zásady ľudovej strany rozsievali.

O vlast moja drahá!

O vlast moja drahá, tvoj symbol — svätý kríž.
Na základe tomto tisíc rokov stojíš,
Bolas silná stále proti nepriateľom
A národov tvojej viery trýzniteľom.

O vlast moja drahá sláva tvoja padá,
Ako sa spustila Boha tvoja Vláda,
Podkopávaš sama základ svojich predkov,
Plúješ v oči sluhom verným Bohu vekov.

O vlast moja drahá, kde máš tvoje oči
Nevidíš, že si už nepriateľom v moci?
Ktorí Boha Krista strieľajú s oltárov,
Vytrhujú zo srdca zrno cnosti mravov.

O vlast moja drohá, oči svoje otvor
Chráň nás pred pazúrmí týchto zemských potvor
Nedaj sa už mámiť, kráčaj cestou inou,
Lebo si vychováš Luchenich zlosynov.

O vlast moja drahá v smutnom položení
Stojíš práve v tomto trpkom okamžení,
Keď kráľovnu matku zlostná ruka vraha
Srútila v zem chladnú . . . plač . . . O vlasti drahá.

Jelen.

Pomoc v núdzi.

Lúku ozdobuje kvietie po celý rok; najpestrejšie však a najkrajšie na jar. I v ľudskom srdci môžu kvitnúť čnosti po celý život, ale v skutku rozkvetajú najčastejšie a najkrajšie na jar *ľudskej mladosti*, keď ten nebeský záhonček ešte rozličným boľfačím a chábrdim nezariastnul.

Viďme malý príklad toho . . .

V Dúbrave, pri samom rybníku stojí jeden chatrný domček z dreva zbudovaný, a stojí už jakosi bokom. Stará mohutná hruška ledvaj ho udržať je v stave. Slamená strecha sem tam je porúchaná jak starý klobúk, a malé okienka papierom olepené také, ani u prvých ľudí v raji.

V tom domku starúčka, 74 rokov počítajúca starénka, vdova, menom *Dubovská* bydlí samotná. S nebožským mužom bola sa sem presťahovala, kúpili sebe tú chalúpku a kopaňicu pod dve merice. Dokým i muž živý bol, nezna i biedy, keď však pred ôsmi rokami umrel, zanechal ju opustenú vdovu; nemala ani dietok, ani pribuzdných, len toho Pána Boha v chráme Božiom, a v chlieve jednu kozičku. Pre tieto dve žila, a tie dve ju živily.

Rozumie sa, že deň jak deň do chrámu chodila, a potom sbierala na *medzách* — (ešte vtedy svet nebol prinútený roľné medze pre veľké platy liberálov *porozorovať* —) trávičku a zelinky pre svoju kozičku, a ebo ju tam i popásla. S ňou sa jak s človekom shovárala, a jestli i zármutok vlúdil sa do srdca jej, pozdvihla oči svoje k *Tvorcovi večnému* a vyžalovala sa mu. A ten všemohúci dával jej na roľky pekňú úrodu, tak že i ľudia povrávali: „Ten Pán Boh rád ma našu *Dubovskú!* Chudera, ver ju aj nemôže dobre hnojiť.“

I tento rok mala žitko, až sa srdco smialo, a *Dubovská* predsa — plače. Pochorievala celú zimu i jar, a teraz dal Pán Boh žatvu, nemá toľko sily, aby požehnanie Božie domov si sobrala, ako inokedy.

Žencov si vziať, veď nemá peňazí. — No snád len volajako to domov dostane — s pomocou Božiu. Už po dva dni za včas rána išla s kosiakom na kopaňicu, žala, žala, — ale nežli na jedon snopok našala, vypadol jej kosiak z trasúcej ruky, a klesla zomdlená k zemi . . .

Dnes, naša babička, zase len vstáva za včas rána.

„Pánbožko môj drahušký, — vzdychala si ona, — posilňuj ma, a ty anjeličku pomáhaj mi, abych aspoň polovicu zožať mohla! — tak končila svoju ranjšiu modlitbu.

Potom išla k chlievu ku kozičke. Táto ešte spala.

„Vstávaj kozičko, vtávaj! — bo musím na kopaňicu ísť. Tu máš dobré listie lipové, daj mi veľa mliečka.

Koza vstala, trela si hlávku o babičku, lízala jej ruku a dala sa s chuťou do žrania. *Dubovská* si ju podojila, ranajky požila, vzala kosiak a plachetku

pod pazuchou, hoľu do ruky a rozlúčila sa s kozičkou: „Kozičko, idem už preč. Tu máš žrádlo a vocu; nesmúť veľa za mnou — bo však ja skoro prídem“ — a oddialila sa.

Nebo bolo jasno červené, a keď sa ku kopanici došúchala, prvé lúče slnca obleskly ju, a z veže zaznel hlas zvona.

Babička poklanknula, složila ruky a pozdravila Tú, ktorá bez pochyby tiež nekdy na Nazaretskom poli podobnú prácu konala. Vzala kosiak a počala žať. . . Ža a skoro po jednom stéble a predsa jej pot z čela kvapkal a nohy sa jej triasly. Po chvíľke pustila kosiak z ruky a sadla si na plachtu, zakryjúc si oči zásterou a počala ľútosť plakať: „Bože môj, Bože môj, jako ja len to moje žitko zožnem?! Už je prezreté, a pojde-li to takto, ani do vianoc nebudem hotová. A babička nariekala, až ľúto vypovedať, — pokým veselý spev od obce nezaznel v ušiach babičky.

Osem dievok išlo s kosiakami a hrablami na panskú nivu poľahnuté zbožie žať. Tváre im kvitly, oči sa smialy, a jarou radosťou spievaly:

Žalo dievča, žalo trávu,

Na tom pánskom suchopáru stď.

Prišly k babičke, pozdravily ju, a vidiac ju plakať, pýtaly sa po príčine toho. Babička pozdvihla hlavu, utrela si slzy a odpovedala: „Pozdrav vás Pán Boh dobre dievonky a zachráň pri dobrom zdraví — Jak že bych neplakala? Podívajte sa, žnem a žnem už tretí deň a nič mi toho nepribýva. O bár by sa Pánbožko nado mnou smiloval, a vzal ma z tohoto biedneho sveta, keď už nevládnem robiť.“

— No, no, len nenariekajte, drahá babičko, — tešila ju ovčiarova Betuška. Len idte domov, však to za vás nekto zožne.

— „Ba ver, aj musím ísť domov, chcem-li abo nie; nič tu neschosním i tak. — Len škoda-preškoda toho zlatého žitka, že všetko vyprší? . .

— „Nestarajte sa, však sa nekto nad ním smiľuje. S Panom Bohom!“

A dievčence náhlily ďalej.

— „Viete-li čo, milé sestry, — riekla Betuška, keď ujšly kúsok cesty, — až pôjdeme na večer z panského, zožneme jej ten kúsok žitka. Je nás ôsem, budeme čo neviadať, hotové.“

Devy radosne prisvedčily, a po západe slnka babičkyné žito dožinaly a svázaly ho, spievajúc si známu pieseň. — *Dobrý skutok bol im odmenou.*

Ráno prišla babička zase po východu slnka na svoju nivu, a keď spatrila zožaté a sviazané žito, vyronily sa jej slzy a zvolala: „Anjelíčku Boží, požal si mi moje žitko ty sám, alebo si mi poslal dobrých ľudí.“

A od dediny zase ohlášal sa nám známy spev ôsmich dievok. Keď prišly devčatá k babičke, vztiahla k ním staručké ruky svoje, a volala plačom: „Zlaté dievonky, dívajte sa, stal sa zázrak.“

„Však som vám babičko povedala, že sa nekto o to vaše žitko postará“ — smiala sa Betuška, a spechala za ostatnými ďalej.

Babička hľadela za nima, a požehnaní toľko za nima posielala, koľko len ľudské ústa vysloviť sú v stave, a dobrorečila im, vediac dobre, že *ony byly tým anjelom*

A žehná-li staručký človek, podobá sa *stromu, onžto sladké ovocie sype mimodúcim okolo neho.*

Dľa Br. K. podáva: Jani, učiteľ.

OHÝRNIK

Tých všetkých ct. predplatiteľov, ktorých predplatok už vypršal, úctive prosíme svoj predplatok obnoviť; tých ale, ktorí predplatili, preto ale „Kreštan“-a nedostávajú, prosíme peniaze reklamovať na pošte, alebo poukážku s tých peňazí nám poslať, aby dľa miery spravodlivosti pokročiť mohli. Vydavateľstvo.

Omša za kráľovnú behom jedného roku každý deň sa bude slúžiť v Budapešti v kostole anglických slečien. Viac zbožných a kresťansko milosrdných magnatiek shovorilo a usnieslo sa, že behom jedného celého roku v robotný deň o 7. v nedelu a vo sviatok ale o 8. hodine nechajú svätú omšu slúžiť za nebohú kráľovnu Alžbetu.

† Miron Roman. Arcibiskup uhorských starovercov zomrel 16. oktobra b. r. Už od dávna bol chorý. Ešte len 69 rokov mal. Smrť ho v Sebene zastihla.

† Karol Szemerényi. Prešporský kanonik Karol Szemerényi zomrel v 80 roku veku svojho. O. v. d. m. P.

Apoštolský bishup. Gr. a dr. Gustav Karol Majláth sedmohradský biskup naozaj apoštolsky účinkuje, jako sne to už viac krát boli spomenuli. Najnovšie s tým dokázal svoju apoštolskú horlivosť, že v Maros-Vásárhelyi, kde birmoval, vošiel do žalára medzi väzňov, a týchto behom celého popoludnia spovedal. Majláth nehladí na svoje zdravie, nehladí na chválu ľudskú, ale jedine na to, aby sláva Božia na svete s dňa na deň väčšou bola; a aby sa čím viac nesmrteľných duší oratovalo.

Krešťanská štedrosť. Dr. Vavrinec Schlauch, kardinál a biskup veľkvaradinský 6000 korún daroval na kostol obci Püspökkösség rečenej. Pán Boh zaplac! — Arcibiskup kolčský Juraj Csátka obci Vajske 3348 korún daroval na opravenie katolíckej školy. — Vesprimský biskup dr. a br. Karol Hornig 10 tisíc korún založil čo „základinu Alžbety“, aby sa z toho napomáhali každoročne chudobní žiaci.

Mešťanosta mesta Novej Vsi zaľakoval na výborovom zasadnutí; menuje sa on dr. Juló Nos.

Moric Mikovényi, 71 ročný stárec a 48 ročný kňaz stal sa prešporským kapitulníkom. On už od predávna bol farárom smolenickým; pri poslednej volbe ale hersky sa choval proti Emmerovi, proti ktorému ešte i perom bojoval v denníku „Alkotmány“ rečenom. Nech ho Pán Boh ži. i.

Horlivosť magnáta. Gróf Rudolf Normann, patrón to fary valpovskej, aby zamedzil cestu socializmu, postaral sa o držania sv. missii, s čím spojené útraty on sám zakryl.

Hospodárskych spolkov v nitrianskej stolici je už 50.

Milosť Ducha svätého. V Berettyó-Szeot-Mártone 9. okt. L'udevít Onódi opustil kalvinskú vieru a navrátil sa do lona cirkve Kristovej. Vyznanie viery zložil do rúk tamajšieho dp. farára Fraňa Bihari.

Príkladní rekruti. V Peére toho roku rekrúti, keď narukovať mali, prv šli do chrámu Božieho, aby s milosťou Božou mohli začať vojančiť. Na kofkách miestach ale sa to stáva, že rekrúti z krčmy idú do kasárne.

Samovrah lekárnik. Kecskemitský lekárnik Pavel Molnár drôtom sa zadržol. Príčinu toho skutku nikto nevie. Pod istým v liberálnom duchu bol vychovaný.

Vykradnutá obecná pokladnica. V obci Nyék rečenej 16. okt. vykradli neznámi popovážlivci v nočnú hodinu obecnú pokladnicu, z ktorej vzali 800 zlatoviek. Četníci hľadajú tých kujonov.

Kriminálne vyšetrovanie bolo zavedené na oslovenie štátneho pravotárstva budapeštianskou policiou proti drovi Jozefovi Jandovi, jako sa on opovážil sbierať milodary na ciele slávnostnej poklony, čili pre rímskeho Otca. 17. okt. ale sišiel sa vyšetrujúci sudca policie so zodpovedným redaktorom Kresťana a sdělil mu, že na na základe referády dra Šimona Való, nepokračuje sa v tom vyšetrovaní tak, že ani pojednávanie nebude, pretože dr. Való, ktorý mal k tej sbierke plnomocenstvo od ministra vnútra, povedal, že dr. Jozef Janda verejne kvitoval a až do poslednej bašky mu odovzdal tie milodary, ba neráz i zo svojho vrečka dodal k summe došlých milodarov.

Klesajú mravy. 13 ročný Ján Pavel Bus vo Veľkej Kaniži obesil sa, lebo sa bál, že ho gazda potresce, ktorému jedna sviňa naňho sverená padla. S dňa na deň hynie bohobojnosť a zmáha sa hmotárstvo a svetský duch.

Vlastného švagra zavraždil Jozef Tóth na móčskej pustatine. Po vražde uskočil. Hnev ačí nenávisť nedarmo je jedným zo siedmich hlavných hriechov, ale veru aj mnohé hriechy pochádzajú z neho. Chráňme sa hnevu, aby nás neopustil Boh pokoja.

Nešťastne padol s koňa. Z Budwivicie označuje sa, že grófa Pallaviciniho syn v jazdiacej škole padol s koňa, a to veľmi nebezpečne tak, že snáď i životom to zaplatí ten mladý gróf.

Snelpaardelorszonderspoorwegpetrolrytning. Takto sa volá ten najnovšie vynalešnutý vůz, ktorý v Nemecku a v Anglicku teraz do módy prišiel. Hovorí, že peší chytřejšie ide človek, jako na tomto voze, preto ale mnohí chodia na ňom. Po slošky znie takto to meno: Rýchly, bez koňa a bez šírov pospiechajúci petroleumom hnatý vůz.

Štátni úradníci na pokoji. Vlni do pensie bolo poslané takých štátnych úradníkov, ktorí od 2000 do 6000 zl. pensie berú ročne, päťdesiat. Medzi tymito je aj bývalý oravský fčišpán Ďurko Szmrečányi, ktorý dostáva ročne 2320 zlatých, z čoho na dedine snáď len vyžije.

Peniaze karcagských sirôt. Ešte pred rokami ukradol akýsi Móric Šárkán veľkú summu peňazí sirôt. Členovia mestského výboru usniesli sa v tom, že istú časť ukradenej summy vynahradí musia tí, ktorí nedbanlivo dozerali, ostatnie ale nová príraška napravi. Tedy tí, ktorí škodu utrpeli, tiež musia prispieť k tomu cieľu. Pekná to doslednosť liberálna.

Nový missionár. Pater jezuit Ján Pfeifer, ktorý bol behom viac rokov v Uhorsku professorom v Koloči a Satmári, odhodlal sa medzi pohanov íst. Ov vie maďarsky, nemecky, francúzsky, anglicky. Na vianoce už v Austrálii bude.

Žena, ktorá muža zavraždila. V Daražovcach Michalova Csapo s usrozením a pomocou miláčka Jozefa Oszvátha a starej baby Jozefovej Takácsa s potkanovým jedom otráвила svojho manžela, ktorý medzi hroznými boľasťami zomrel. Tú vec teraz pojednávala kráľovská tabuľa, ktorá na väzenie odsúdila všetkých troch zločincov. A síce vdovu manželku nesvedomitú do smrti, jej miláčka súložníka na 15 rokov, tú starú babu ale na 10 rokov. Teraz už majú kedy nad svojim zločinom rozmýšľať a pokánie činiť.

Vytvorenie židov z Palestíny. Turecký veľvodca v Palestíne nariadil, aby židia odvčufku len podmienčne mohli sa ubydlíť v Palestíne. Keď tam dorazia, musia dať kauciu, potom ale po 30 dňoch tú svätú zem opustiť musia.

Nová parolod je vynajdená v Rusku, ktorá vo vode tak pospiecha, jako obyčajný parník; keď ale ľad sa jej dostane do cesty, rozmrví ho, a jestli je už toto nemožné vylezie naň a dosť rýchle sankuje sa po ľade. Akýsi Smielkovszky vynalezol túto parolod. Morské ministerstvo mu už skytlo prostriedky na stavbu.

Pomoc chudobe. V Uhorsku vydalo sa ministerské nariadenie, dľa ktorého uhorskí lekári od nového roku budú mať právo lieky predpisovať zadarmo chudobným nemocným. Lenže vypočítané je v tom nariadení 147 liekov, ktoré nesvobodno žiadať zadarmo. Tedy chudobní ľudia nesmia ochoreť, do takej nemoce upadnúť, proti ktorej je namerané tých 147 liekov.

Nový stroj radiator rečený slúži k dorábaniu masla z čerstvého mlieka. Vynajdený je on švédskym Salemirom. S takým ručným strojom i sto litrov mlieka sa spracuje za hodinu. V samom Švedsku on stojí 500 korún.

Zriedkavá korisť na poľovačke. Fraňo Ales horár baróna Lichtenberga v resických horách rakúskych zriedkavú zver zastrelil nedávno, o ktorej nikto nevedel, čo to má byť, konečne znalci rozhodli, že je to hyena, ktorá len v severnej Afrike a západnej Asii sa nachádza. Ako sa tu ona mohla dostať, to nikto nevie, pravdepodobne z daktorej menažerie ujšla.

Nové bane na uhlie zakladá teraz osem ruských inženierov v Port-Arture. Uhlie výbornej jakosti leží tam skoro na dni. Okrem toho neďaleko tejto bane prišlo sa na železnú a medenú rúdu.

Pravota proti vrahovi Lucchenimu zavedená 3. nov. začne sa pojednávať v Genfe. Žalobná listina obsahuje vyše 400 strán. Štátny pravotár navrhovať bude, aby ten vrah dľa 252. §. trestného zákona na väzenie do smrti trvajúce bol odsúdený; lebo čvajčiarске zákony nepoznajú prísnejšej pokuty. Luccheni, tento bezočivý zločinec nič si z toho nerobí; vyzlečený je on zo všetkého citu ľudského, jeho svedomie je jako motyka tupé. Však mu po smrti podkuria v pekle, nenapraví-li sa dotiaľ.

Obef obžerstva. Alexander Kindek, ktorý narodil sa v Turci, 30. okt. v ožratom stave srazil sa s jedným kočom, ktorý mu ľavé oko vyrazil. Rana je smrteľná; oko mu hneď vyteklo. Ubohá manželka jeho i so štyrmi deťmi teraz, keď okrem odevu a pokrmu i kurivo treba kupovať, nielen o seba a o deti musí sa starať, lež ešte i jeho musí opatrovať, ba i lekára a lekárniku platíť. Korheľ ale je slepý, povedať si nedá, blaženým sa cíti byť, keď nerozumnému zvieraťu podobným sa môže stať, rozumu sa zbaviť. Veru z čertovice ešte nikdy nič dobrého nepošlo; veru priateľ zuzky nemôže byť poriadny a statočný človek.

Kúsky korheľov. Štefan Kontres a jeho dvaja kamaráti vo Fityeháze bydlíaci občania napili sa nového vína, domov idúc ale napadli rychtára obce Štefana Kovácsa, ktorému horko ťažko podarilo sa uskočiť. Napití chalani vtedy napadli gazdu Juraja Piandera, ktorého nožami tak dopíchali, že po krátkom čase usmrtily ho tie hrozné rany. Vrahov ožralých hneď pochytili četníci.

Zlodeji v synagóge. Synagóga v Čorne 13. okt. mala nepríjemných hosťov, ktorí z nej ukradli asi 80 zl., potom ale tak obratne otrčili päty prenasledovateľom, že ani doposiaľ nepodarilo sa ich chytiť. Lenže krádež, nech sa ona kdekoľvek stane, bez trestu Božieho neostane.

Trpezlivosť a snášanlivosť protestantov. V Čorváši Arpád Rakšanyi protestantský učiteľ vzal si katolíckú manželku s tým slúbením, že všetky deti budú katolícké. Cirkevná stolica súdna protestantov zbavila ho preto chleba; on appelloval, ale aj okresná súdna stolica tak sa zachovala. On teraz to učiní, za čím dávno túžil, katolíkom sa stane; pod istým najde sa mu miesto v katolíckej škole.

Počet jazykov na svete vypočítaný je istým francúzskym zemepiscom na 860 (s 500 dialektami). Na Europu pripáda 89 rečí, na afriku 114 rečí, na Asiu 193 rečí, na Ameriku 517 rečí, na Australiu 117 rečí. Ejhľa následok pýchy tých, ktorí babylonskú vežu stavali!

Vrah bujak. V ceckevsom panstve veľké nešťastie sa prihodilo. Fraňo Magyarí, starý to bíreš, na pole hnal včas ráno bujakov. V ceste stavil sa v jednej krčme na pálené, lichva ale ďalej šla celkom ticho a poriadne po ceste, po ktorej aj vozy chodia. Neskoro prišiel bíreš Fraňo Magyarí na pasienok, kde drážiť začal jedného bujaka; s bičiskom štuchal to ináčie pokojné zviera. Lenže ten žart smutný koniec vzal. Bujak divým sa stal, rozbehol sa do starca a roztrhal spodnú časť tela Magyarího. Keď mu prišli na pomoc ostatní robotníci, už skonával; po jednej hodine v skutku vypustil ducha.

Verejné vďakočinenie! Z príčiny smrti môjho vrele milovaného manžela Martina Savel rovníka v Greniczi (Szepes Véghely) nútenou sa cítim byť k tomu, aby som tu verejne viedeňskej život-poistujúcej Spoločnosti „Janus“ vrúčne vďaky vyslovila, že mi summu assekurovania tak rýchlo a akurátne skrze svojho hlavného agenta p. Štefana Zseitlik v Iglöve vyplatila, a to tým viac, pretože môj usnulý muž len 14. mája roku 1898. dal svoj život assekurovať. Túto život-poistujúcu spoločnosť každému čím najvрейšie odporúčať môžem.

V Greniczi, 28. augusta 1898,

Georg Wallus,

Vdova Maria Savel.

Ján Gavalier,

obecní rychtárski svedkovia.

Tento od 57 rokov jestvujúci ústav najvрейšie odporúčame ct. obecnstvu a pre matky pre deti za veľmi odporúčania hodný ho uznávame.

Púty v r. 1899.

Spoločný pút do Jeruzalema.

Povedie: *Gedeon Demeter*, farár.

Pohnutie: 3. jan. 1899.

Návrat: 27. januara 1899.

Budapešť—Rieka—Triest—Alexandria—Jaffa—Jerusalem—Jaffa—Portsaid—Alexandria—Brindisi—Triest—Rieka—Budapešť.

Cena cesty:

Cestovanie II. triedy 132 zl.) úplné zaopatrenie
Cestovanie I. triedy 290 zl.) behom 20 dňov.

Podobný program dostať u *Gedeona Demetra* v Budapešti II. Bombatér 10 č.

Pút no Lurdu.

Paray le monial, Kinsihdeln a Wiltena.

Povedie tenže farár.

Pohnutie: 6. júla 1899.

Návrat: 24. júla. Cesta potrvá 18 dní.

Smer cesty:

Budapešť—Viedeň—Linz—Salzburg—Mnichov, Lindau—Zürich—Genf—Paray le monial—Lyon, Toulouse—Lurd—Toulouse—Cette—Lyon—Genf, Zürich—Insbrukc—Viedeň—Budapešť.

Ceny: I. triedy 245 zl.) Úplné
II. triedy 185 zl.) zaopatrenie behom
III. triedy 105 zl.) 9 dní.

Hlásiť sa možno do 10. júna u výš spomenutého farára, u ktorého podrobný program dostať (Budapešť, II. Bombatér 10.).

Náš Kalendár!

Ponevác kalendár potrebný je každý deň v každom dome, sme si za povinnosť držali, cteným čitateľom a priateľom „Krestan“-a taký kalendár dať do ruky, ktorý súc celkom plný ducha kresťanského, ducha toho, ktorý vrele a obetovne zastupuje „Krestan“ a pre ktorého ducha redaktori a spisovatelia „Krestan“-a už mnohé pokuty peňažné a mnoho väzenia trpeli. Vydali sme tento náš kalendár pod menom:

„Sv. Štefanský Kalendár,“

ktorý o týždeň vyjde z tlače a bude k dostaniu v tlačiarňi „Sv. Gerharda“ v Budapešti, VIII. Práter-ulica číslo 44.

Náš kalendár obsahuje všetko, čo duša kresťanská veriaci požiadovať môže, zvlášte jesto v ňom mnoho čítania a potešenia vzdelanému, ako aj jednoduchému obecnstvu, tak aj poučenia a osvietenia v domácich a gazdovských okolnostiach; okrem toho ozdobuje náš kalendár veľa obrazov kresťanského ducha.

Cena jeho je 40 kr.; a už čo chvíľa je k dostaniu, preto úctive prosíme našich ct. čitateľov, aby si nezaopatřili druhý kalendár od takých vydavateľov, ktorí neslúžia duchu kresťanskému, ale len gšeftu.

Vrele odporúčame náš kalendár velebným pánom duchovným a ct. pánom učiteľom, a prosíme ich, aby ráčili náš kalendár, to jest „Sv. Štefanský Kalendár“ rozširovať.

Prosté a figliarske nápady.

Figliar: No jako ste sa zabávali na tej hostine včera?

Oslovený: Znamenite. Pre dvadsať sa varilo, a len osem nás prš'o.

Pani: Len pozrite teraz na tú tkaninu, jako teraz vyzerá, a vy ste predsa povedali, že sa dá prať.

Kupec: A či sa nedala prať?

Pri poštovej váhe: Ten balík (pak) je o pol kila ľažší — 50 halierov treba platiť.

O len tak to nechajte! Však maslo je v ňom, a tak pri tejto horúčosti už ľažším sa stane na ceste.

Žobrák: Pán Veľkomožný, či ste neztratili peňažný meš:c?

Oslovený: Nie!

Žobrák: No vidíte, vtedy by ste mi mohli dať šesták od radosti nad tým, že ste neztratili groše svoje.

ODKAZY REDAKCIE.

Vrele prosíme ctených spolupracovateľov a dopisovateľov „Krestan“-a, aby ráčili dopisy v nedelňu, alebo pondelok poslať, ináč nemôžeme ich uvereniť v najbližšom čísle.

Štefan Čambalik. Kópösd. Vaše meno ešte nebolo v Krestane, a tak ani za biskupa ste nemohli byť nami menovaní. Ináč: keby ste boli za kňeza šľudovali, a Pán Böh by vám bol doprial, aby ste sa biskupom stali, vtedy by sa vám i biskupský dôchodok bol ušiel, po ktorom túžite. — *V. H.* Vy ste snáď už v kolíske začali okuliare nosiť, že ani to ste nezadali v Krestane. — *J. K. v H.* Vaše výbojné zprávy sme opravili a do kalendára capli. — *Št. Hora. J. K.* Ja som 29 rokov starý, Ten v skutku mojím otcom bol. Ta summa je poslaná nie na omš; lež len tak čo podpora — *Anton Školna.* Dostali sme tie 3 zl. Pán Böh zaplac. — *Smolenice.* Skutky sú najlepším teplomerom horlivosti a blahonosého účinkovania. Nech vám všemohúci Boh odmení tú veľkodušnú zajuť za Krestana. 30 predplatiteľov naraz sobraf, to je už potom vo ašo. — *H. N.* Nikdy to nebolo ináč. — *V. K.* To je stará vec, že expedícia Kresta a vo svedomtych rukách sa nachádza teraz. — *Št. S.* Keby len o pol dňa skorej bol prišiel váš list, tú zprávu v tamtom čísle by sme boli uverjnili. — *V. N.* Všade dobre, doma najlepšie. V terajších časoch ani dýchať nenie dobre hlasite. — *Kolomažník.* Ináč to už ani nebude. Keď toľko chodíte po svete, toľko by ste mali vedieť aj od seba. — *Belgicko. J. V.* Vidieť, že matkou vštepenú vieru a vernosť k Bohu Böhia milosť ešte vždy hojne podporuje vo vašom srdci. — *Kachlar.* Vy ste takým pánom na zimu, jako obuvník na jar a v jaseňi. Viem, že v lete ani kosa sa nelakáte. — *Jožko Lapaj v Trebaticiach.* Aspoň týždeň majte ešte trpezivosť. — *Učiteľ Jani.* Srdečné vďaky. My sme nevedeli, prečo tak dlho mlčíte. Opýtať sa vás sme nechceli, lebo sme nechceli byť dopieraví, a veď i dľa porekadla, b. zočivým je otvorený svet. — *Krakovany. M. F.* Váš žreb nevyhral ani fajku tabáku. — *Topoľčany.* Tých deväť zlatých za tie kalendáre nemienite nám poslať? Či si to veznete na svedomie? — *Moravany.* To isté. Či sa svedomie tak nechá natahovať, jako gajdy? No keď aj hej, ale len na tomto svete. — *Zvedavý v Osuskom.* Veľka Novina a Veľká plig: sveta, v ktorých dielach nachádzajúce sa prorocťvá o boji Ancikrista s Henochom o našom budúcom živote, pred ý n stá y 1 z., teraz ale obe razom objednané za 55 krajciarov dostanete vo Vacove u dp. Michala Vargi — *Figliar v Púšťanoch.* Osočovať a očerňovať vždy bolo a bude vlastnosťou zých ľudí; kto je čierny, usiluje sa aj bližneho v takom stave predstaviť. — *Šlojmo Chamrdák.* Staré perie, zajačiu kožu, hnilé handry a plošticový nábytok, vy sami najlepšie viete, kto kupuje a predáva. Vaša otázka je nielen hlúpa ale i bezoživo smeá. *Troštar v N. M.* Vám by sa ani krivý a slepý nerovnal. S takým tovarom kupčiť by nebol chcel ani váš preddedo. Čo sa tej otázky týče, žiadnu odpoveď vám nemôžeme poslať.

Spolu tu upozorňujeme ct. predplatiteľov na to, keď niekto nedostane noviny, nech listovne alebo na korrešpondentnej karte nepýta druhé, lebo to je unovánie a i útraty, lež nech ide na poštu a osloví poštára, aby reklamoval noviny úradne on. To je povinný učiniť každý poštový úradník *úplne za darmo*. Keď by niektorý to nechcel urobiť, treba to napísať do žalobnej knihy, jaká musí byť na každej pošte, alebo v liste ho udat na poštovej direkcii. Veď to potom vykoná. Úradná reklamácia má ten osov, že poštári väčší pozor dávajú na novinky a nerozhadzujú ich tak ľahkomyslnie.

Krestania!
kupujte len u krestanov!

Do pozornosti.

Ponevác medzi cten. predplatiteľmi mnohi sú, ktorým predplatok už dávno vypršal, bez toho, že by boli zaplatili a znovu si predplatili; úctive prosíme týchto všetkých, aby to čím skorej učinili ráčili. Ponevác teraz je už ľahšie vyhovieť našej žiadosti a prosbe, lebo však je už po žatve; nebude nám to nikto zazlievať, že touto prosbou sa obraciamy k ct. predplatiteľom. My veľké výdavky máme, zaochrývame expediciu, tlačenie, redigovanie, čo všetko veľa nás stojí, a čo len v tom páde môže vystať od nás, jestli i ctení predplatiteľa budú sa usilovať svojej povinnosti zadostučiniť čím bedlivšie.

Vydavateľstvo „Krestan“-a.

V Budapešti, VIII. József-körút 35.

S hocakou záležitosťou Krestana týkajúcou sa sem treba obrátiť. Priatelia ducha krestanského, prirženci ľudovej strany nebudú len s tým spokojní, že samí si predplatia na Krestana, lež usilovať sa budú i druhých a to čím viacerých k tomu nakloniť.

Predplatná cena:

Na rok 2 zl.
Na pol roka 1 zl.
Na štvrt roka — 50 kr.

Budapeštianske obchodné zprávy.

1. Zbožie. Pšenica (žito) banátske 8.75—9.50. Od Tisy 08.95—09.70. — Od Pešti 08.90—09.65. — Zadunajské 08.95—09.70.

Raž 7.50—7.75.

Jačmeň na krmenie 5.40—6.00. — Do pálenice 6.50—7.—. — Na pivo 7.30—8.20.

Oves 5.60—6.10.

Kukurica 5.45—5.55.

2. Múka.

0	1	2	3	4	5	6	7
16.60	16.00	15.40	14.60	14.00	13.20	12.00	09.60
			7 ¹ / ₂	8			
			7.30	5.80			

Otruby fajnové 3.80, grobovité 4.00.

3. Strovy. Veľká biela fizuľa 6.75. — Malá 6.75. Hrach 08.50. — Pšenó 11.75—9.50. Konopné semä 10.50—11.00.

4. Semä na sejbu. Červená datelina 42—45 zl. Staré semä 00—00 zl. — Lucerna 46—52 zl. — Baltacim 00.—00.00. — Muhar 6—6.25 zl. Ladník 11.50—.

5. Hyd a vajca. Kura 60 kr. — Sliedka 70 kr. — Kapún 1 zl. — Morka 0.00. — Krmená hus 2.60. — Kačka 1.20 zl. — Krmená kačka 2.90. — Vajca 7—8 kusov 20 kr., 46—47 kusov 1 zl.

6. Svine. Prasce 1 pár 120—180 kilov 54—58 kr. Staré, 1 pár 320—380 kilov 55—57 kr.

7. Telce. Živé 34—36 kr. kilo. Sekané mäso 00—00 kr. kilogram.

8. Masť a slanina. Sviňská v sudoch 58—69 zl. — Bielotabuľová 60—64 zl. (v troch kusoch). — Udená slanina 60—67 zl.

9. Remeň funtový od 14—18 kl. terey 142—144.

10. Kraviny vrázkované 5—6 kilové 170—175.

11. Tefaciny barnavé 10—13 kl. 390—420.

12. Potrava. Seno. Lúčne seno 2.00—3.00 kr. — Slama. Na postielanie 1.40 kr. — Žup 1.90 kr.

Mosadzný štátny medail
1889 v Päťich Kostoloch.

Založeno

Strieborný medail
1891. v Temešvári.

Mosadzný medail za
umenie 1891. Triest.

1879.

Mosadzný medail
1896. v Budapešti.

Albin Firatkó

sochar a staviteľ oltárov
v Päťich Kostoloch, Perczel u. 25.

Odporúča sa k vyhovaniu všetkých

kostolných umeleckých diel z dreva,
kameňa a gypsu atď. atď.

Robí oltáre, kazateľne, spovedelnice, modliace stolce, kostolné lavice, krstedelnice atď. vo všetkých štyloch jednoducho a umelecký.

Hocaké sochy svätých

robí z dreva, kameňa a massy.

Obnovuje

a dľa žiadosti opravuje.

Ján Bónisch,

majiteľ obchodu na papier a písacie nástroje.
V Prešporoku (Pozsony, Országtút č. 69.)

Odporúča veľact. obecnstvu svoj bohato zariadený sklad, kde dostať za ľavnú cenu rozličné do náboženského oboru patriace články jako sväté obrázky (s rámikami — i bez rámikov) sochy svätých, pátričky, modliace knižky (slovenské, maďarské i nemecké) v jednoduchom i skvostnom vydaní, medajle, piesne na krížovú cestu a na pút. — Držím bohatý sklad s rozličným školským i písacím nástrojom; tu možno dostať jemno vystavený listovný papier, perá, pečatný vosk každej farvy, papier na kreslenie, čerňidlo, (tinta) gummu, nožíky, papier na cigarety (papierosky) jako aj všetky potrebné veci k hotoveniu papierových kvetov, obchodné a iné vedúce knihy, písací papier a papier na obalovanie (pakovanie). Tiskopisy sa veľmi ľacno vyhotovujú.

O podporu veľacteného obecnstva uchádza sa
Ján Bónisch.

Objednania z vonkova sa náležitým spôsobom vybavujú.

6-10

Obrazy v ramoch možno dostať i na splácanie.

NEMOCNÝM L'UĎOM POTECHA A POMOC

ktorí na stužkovú hlístu a na žalúdok trpia.

Stužková hlístu i s hlavou vyženie sa bez boľasti za šesť minút.

Ochranný znak.

Pravdivé dostať jedine v lekárni JOZEFA SCHNEIDER v Rešici, hlavná ulica 6 (Dolnie Uhorsko). Za rýchly a bezboľastný istý účinok rukujem. Neškodí, bárs nenie stužkovej hlísty. Vek udať treba. Zákonne chráneno. Jedna škatula s doberkou 3 zl. 60 kr. Znak stužkovej hlísty sú tieto: Bledosť tvári, mútny zrak, svetlé prstene okolo očí, chudnutie, nečistý jazyk, netúženie po jedle, človekovi zle prichádza, vracal by a závrat má, veľa šlajmu, vpuchnutie tela, žalúdok je kyslý, záha páli grganie, pichanie a boľasť v črevach, klopanie srdca, neriadne koluje krv, u ženských hlavy boľenie, náchylnosť k zrotenosti, žiadanie smrti, zunovanie živceta. — Ďalej dostať tu i všade v lekárňach Antonové tašky Schneiderové, ktoré sú ešte neprekabátené z ohľadu účinku. — Jedna škatula stojí 2 zl. 50 kr. Pri tuhej boľasti veľká škatula 4 zl.

Opravdivo dostať, jedine v lekárni JOZEFA SCHNEIDER v Rešici (Dolnie Uhorsko).

3-20

3-10

„JANUS“

vzájomná život poisťujúca spoločnosť
 založená r. 1840

dľa najrozličnejších spôsobov

**PRIJÍMA POISTENIE PROTI SMRTI
 A NEHODE ŽIVOTA.**

Uznalé podmienky.

Poistenie v páde vojny bez náhradného poplatku.

Nenapaditeľne zaviazanie.

Ľavné poplatky.

Ústav založený je na základe vzájomnosti, a tak ročitý chosť prípadne poisteným členom.

Od jestvovania ústavu 57 rokov poistené bolo

104,500 osôb

so základinou 265,000,000 a s

1,655,000 ročným prípadkom.

Členom a ich zákonitým potomkom vyplatilo sa **39,820,000 korún.**

Pod spôsobom výhry nazpät sa vyplatilo **3,900,000 korún.**

Zaručenostný fond vyše 24,700,000 korún.

Hlavný jednatel:

Štefan Zseitlik, Nová - Ves.

TLAČIAREN

SVÄTEHO GERHARDA

V BUDAPEŠTI, VIII. OKRES, PRÁTER-U. Č. 44.

úplne novovystrojená, katolícka tlačiareň hojne opatrená, najvkúsnejšími francúzskymi písmenami, ktorá jakúkoľvek prácu, čo sa tlačí týka, od najjednoduchšej až do najkrásnejšej prijíma, a zato aj ručí.

Zvláštne vyzýva pozornosť preveleb. knazstva a obecných predstavenstvi na

úradné výtisky,

ktoré rýchlo, vkusne a čo najlacnejšie rozposiela.

Čo je Kathreiner-ova

Sladová káva Kneippova?

Odporičania najhodnejší, jedine zdravý, pritom najchutnejší a najlacnejší kávový nápoj. Ona je čistý prirodzený výrobok v celých zrnkách a čistá od dokázaných, zdraviu škodlivých súčastí zrnovej kávy. *Kathreiner-ová* sladová káva *Kneippova* má jediná ten obľúbený zápach zrnovej kávy, ktorý obdrží skrze najvyššími odborníkmi vyprobovaný a všade uznaný *Kathreiner-ovský* spôsob dorábania. Jej hodnota je trojnásobná pre zdravie, chuť a sporivosť. Opravdová „*Kathreiner*“ by nemala viac chýbať na žiadnom rodinnom stole.

K čomu slúži *Kathreiner-ova*

Sladová káva Kneippova?

V statisícach rodín, ako aj v najviac verejných ústavoch ako dodatok k zrnovej káve, ktorú ona v jej chuti pôžitnejšou a príjemnejšou učí. Veľký počet vynikajúcich lekárov predpisuje *Kathreiner-ovú* Sladovú kávu *Kneippovú* ako jedinú odporúčaniahodnú náhradu za zrnovú kávu, menovite pre deti, pre choré a slabé osoby. Podporujú chuť k jedlu, ľahko stravitelná *Kathreiner-ova Kneippova* Sladová káva aj skrz jej dobrú, príjemnú chuť po krátkom privyknutí všade sa pijať vždy s väčšou obľubou.

Nech sa Kathreiner-ová Sladová káva upotrebi niekoľko ráz ako dodatok alebo čistá, viac sa od nej neodstúpi!

Všade sa môže dostať.

Výstraha od naničhodných napodobnenín!

Vážna vec pre chorých na pľúca.

Paríž, Bordeaux, Brussel 1897. čestný diplom, zlaté medaile

3-10

borový výťah

Patra Kautena

Účinok je istý aj v tých najnebezpečnejších pádoch. Veľa listov uznania od lekárov a vysoko postavených osob. Cena litra 25 zl., 1/2 litra 12 zl. 50 kr.; 1/4 litra 6 zl. 25 kr.

Opis zdarma. — Opravdivý len u dorabateľa.

Lekáreň: **Jána Beckera,**

ku sv. Trojici v Billéde (torontálska stolica.)

Jediný domáci výrobok,

dostať ho

Tausig J. Budapešť VII/4 Csömöri u. 23/a 1. em. Füredy L. Budapešť VII/a4 Ovoda u. 24. sz.

Domáci výrobok.

Domáci výrobok.

Chýrečný 1998. č. najnovší popravený

9-30

Voltov kríž.

Takým osobám, ktoré kríž nenosia,
Voltová hviezda.

Defom a mladým ženám: *Voltové srdce.*

Voltový popravený kríž miernym ale neprestajným magnetickým elektrizovaním lieči nasledovné nemoci:

Lámka, trhanie, slabosť, bezsnivosť, chladnosť nôh a rúk, zronenosť, bľadnicu, záduch, kŕče, otuhlosť, choroby kože a žalúdka, histeria, hlavybolenie, kašeľ, zvonenie ucha, klopanie srdca, kolika atď. atď.

Cena 1 zl. 80 kr.; čo poslali sa vopred. nákladné trovy my zaokryjeme. Cena Voltovho srdca 1 zl 50 kr.; s doberkou o 20 kr. viac; stužka 20 kr.

Predavačom ľavnejšia cena.

O Z N A M Y

PRE NAŠE NOVINY VÝLUČNE
LEN VYDAVATEĽSTVO
„K R E Š Ť A N A“ PRIJÍMA.

Papier makulatúrovy

je k dostaniu u nás; metrický
cent stojí 6 zl. 50 kr.